

พินอีสาน: การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ Isan Pin: Creating New Innovations to Develop Creative Economy Products

วิระศักดิ์ ชัยพงษ์¹ สมคิด สุขเอิบ²

Wirasak Chaiphong, Somkhit Suk-Erb

บทคัดย่อ (Abstract)

พินเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบัน งานวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษา 1. ประวัติความเป็นมาของพินอีสาน 2. สภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบการผลิตพินอีสาน 3. การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและภาคสนามผู้ให้ข้อมูลจำนวน 76 คน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) กลุ่มผู้รู้ จำนวน 8 คน 2) ผู้ปฏิบัติ จำนวน วิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่กำหนดไว้ในกรอบการวิจัย นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า 1) พินอีสานมีประวัติความเป็นมาไม่ชัดเจนแต่คงความสัมพันธ์ดนตรีประเภทเครื่องระหว่งวัฒนธรรมใกล้เคียง ช่างสมัยโบราณทำขึ้นอย่างเรียบง่ายเทียบเสียงให้ตรงกับระบบเสียงแคนเพลงที่ใช้บรรเลงเลียนแบบทำนองแคน เมื่อหมอลำเกิดขึ้นในภาคอีสานพินถูกนำมาเล่นเป็นเครื่องดนตรีหลัก ศิลปินได้พัฒนางานดนตรีพินจึงถูกนำมาผสมและปรับปรุงระบบขยายเสียงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย 2) สภาพปัจจุบันและปัญหา พินอีสานได้รับความนิยมมากขึ้นวัตถุดิบคือไม้ที่ใช้ทำเริ่มขาดแคลนเนื่องจากไม่มีการปลูกทดแทนและไม่เนื้อแข็งบางชนิดเป็นต้นไม้หวงห้าม พินที่ผลิตขึ้นในปัจจุบันทำมาจากไม้หลายชิ้นประกอบเข้าด้วยกันตกแต่งลวดลายและสีสนิมให้งดงาม 3) การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการทำพินเกิดจากการคัดเลือกจุดเด่นของช่างฝีมือในพื้นที่วิจัยทั้ง 3 แห่งนำมาออกแบบสร้างสรรค์ใหม่โดยประยุกต์เครื่องมือที่เหมาะสม พินที่ทำขึ้นใหม่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ด้านรูปทรง ลวดลาย สิ่งที่เพิ่มเติมขึ้นมาเทคนิคการลงสี การปรับปรุงคุณภาพเสียง เพื่อให้เป็นที่ต้องการของผู้ซื้อ โดยสรุปงานวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องดนตรีคล้ายคลึงกันได้

คำสำคัญ (Keywords): พินอีสาน; การสร้างนวัตกรรม; พัฒนาผลิตภัณฑ์; เศรษฐกิจสร้างสรรค์

Received: 2022-01-26 Revised: 2022-06-15 Accepted: 2022-06-16

¹ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม Master of Fine Arts Program cultural sciences Faculty of Arts and Cultural Sciences Mahasarakham University. Corresponding Author e-mail: srijampa_nakhon@hotmail.com

² คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม Faculty of Arts and Cultural Sciences Mahasarakham University

Abstract

Phin is a popular instrument from ancient times to the present. The objectives of this study were to 1) study the History of the Isan Phin. 2) Current conditions and problems of Isan Phin production patterns. 3) Creating new innovations to develop creative economy products. Data from documents and fieldwork were analyzed and presented by means of descriptive analysis. The results are as follows. 1) The Isan Phin has an unclear history, but it maintains a close relationship between musical instruments between cultures. An ancient craftsman made it simple to compare the sound to match the sound system used to play along with the Khaen melody. When Morlam Ploen originated in the Northeast, the harp was played as the main instrument. Artists developed a harp band, so they were mixed with the band and improved the sound amplification system is widely popular. Later, the artist developed a harp band, so it was mixed with the band and improved the sound amplification system. It is widely popular. 2) Current conditions and problems, Isan Phin has become more popular, raw materials are scarce as the wood used for making is not available for replacement and some hardwoods are restricted trees. The Phin that is being produced today is made of several pieces of wood that have been put together to create a beautiful pattern and color. 3) The creation of new innovations in Phin making by selecting the strengths of craftsmen in the 3 research areas to create new designs by applying suitable tools. The newly made harp retains its unique shape, pattern, and additional coloring techniques. Improving sound quality to meet the demands of buyers. In conclusion, this research can be used as a guideline for the development of similar instruments. In conclusion, this research can be used as a guideline for the development of similar instruments.

Keywords: Isan Phin; Creating Innovations; Product Development; Creative Economy

บทนำ(Introduction)

ดนตรี เป็นสิ่งสร้างสรรค์จรรโลงโลก เป็นมรดกของชนชาตินั้น ๆ ทุกชนชาติ ทุกภาษาย่อมมีดนตรีเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ในเอกลักษณ์เฉพาะตัวของมันเอง บ้างก็เอาไว้นับถือเอาไว้น้อมคลายความตึงเครียด ซึ่งดนตรีมีวิวัฒนาการและสะสมภูมิปัญญาของชาวบ้าน ดนตรีสามารถกล่อมเกลาคิดใจคนได้เป็นอย่างดีจึงคุณประโยชน์ด้วยกันทั้งสิ้น (เจริญชัย ชนไพโรจน์, 2526) ดนตรีจึงเป็นสื่อที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความรู้ความบันเทิง ก่อให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม เกิดความสบายใจ น้อมคลายความตึงเครียด

ดนตรีจัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความละเอียดอ่อน งดงาม และมีคุณค่า ดำรงความเป็นเอกลักษณ์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยเป็นที่ยอมรับ และเชื่อถือกันว่าดนตรีเป็นภาษาชนิดหนึ่งของมนุษย์ชาติใดที่มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ก็มักจะมิดนตรีเป็นของตนเองด้วย เพราะดนตรีและเพลงร้องเป็นสิ่งที่พัฒนามาพร้อมกับภาษาพูดของแต่ละประเทศนั้น ๆ เครื่องดนตรีน่าจะมีลักษณะการเกิดในแนวเดียวกันคือ เริ่มต้นที่การตี เคาะ และการกระทุ้งหรือกระแทก ก่อให้เกิดจังหวะเป็นการเริ่มต้นของดนตรี นอกจากนั้นการเป่าจึงเกิดขึ้นตามมาเพราะคนเราต้องหายใจ จนแม้แต่การพูด การผิวปาก ก็คือการเป่าด้วย และการที่มนุษย์เราใช้ธนูในการล่าสัตว์ เพื่อหาเลี้ยงชีพ การติดของธนูทำให้เกิดเสียงเป็นจุดเริ่มต้นของการหาวัสดุในการติด ทำให้เป็นดนตรีหรือเสียงด้วย การตั้งสายที่สูงต่ำต่างกันออกไป จนเกิดเป็นเครื่องดนตรีประเภทดีด จนเมื่อมนุษย์เราได้ยินเสียงกอไผ่เสียดสีกันเป็นเสียง จึงได้มีการพัฒนาสร้างคันชักสำหรับสีขึ้น ซึ่งก็กลายเป็นเครื่องดนตรีประเภทสีขึ้นมาในที่สุด (ธนิต อยู่โพธิ์, 2523) ดนตรีพื้นบ้าน ได้สะท้อนถึงขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี วัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ความอุดมสมบูรณ์ ความแห้งแล้ง โดยภาพสะท้อนเหล่านี้จะดูได้จาก สำเนียงเพลง บทเพลง ลักษณะของเครื่องดนตรีได้อย่างชัดเจน ซึ่งดนตรีของแต่ละภาคจะมีลักษณะโดยเฉพาะของตนเอง

ดนตรีทางภาคอีสาน เนื่องจากทางภาคอีสานมีอากาศที่ร้อนและแห้งแล้ง เมื่อถึงเวลาหน้าฝนชาวอีสานต้องรีบทำมาหากินเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง จนไม่มีเวลาที่จะสนุกสนาน มากนัก เครื่องดนตรีจึงไม่สวยงาม ประดิษฐ์ขึ้นอย่างง่าย ๆ และใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น การบรรเลงก็รวดเร็วคึกคัก กระชับและสนุกสนาน แสดงถึงความเร่งรีบ(ปัญญา รุ่งเรือง, 2521) ดนตรีพื้นบ้านอีสาน ซึ่งประกอบด้วย เครื่องดีด สี ตี เป่า แต่ที่โดดเด่นและเป็นอัตลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นอีสานได้ดี คือดนตรีประเภทดีดตีที่ เรียกว่า พิณพิณมีลักษณะคล้ายคลึงกับซึงของภาคเหนือเพียงแต่มีลักษณะต่างกันเล็กน้อย พิณในภาคอีสานของไทย บรรเลงใช้เดี่ยว และบรรเลงผสมกับแคน โปงกลาง ไห โหวด กลองฯ เรียกว่า "วงดนตรีพื้นเมืองอีสาน" นอกนั้นยังใช้บรรเลงประกอบการเล่นหมอลำในชุดลำเพลินอีกด้วย

การสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรม เป็นสิ่งที่สำคัญที่มุ่งเน้นการนำแนวทางการพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีรวมทั้งรูปแบบการดำเนินธุรกิจ (ฐิติมา พูลเพชร, 2561) การผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าภายใต้แนวคิด “การสร้างสรรค์คุณค่า” การต่อยอดจากสินค้าเดิมให้ดีขึ้นให้เป็นสินค้าใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การปรับเปลี่ยนกระบวนการ การเพิ่มผลผลิต เป็นการพัฒนาไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ของความมั่นคงยั่งยืนโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ อย่างจริงจังด้วยแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ (ดวงจันทร์ นาชัยสินธุ์, 2562) เครื่องดนตรีอีสานที่สำคัญชิ้นหนึ่งคือพิณ

ศิลปินในฐานะที่เป็นผู้นำเสนอความบันเทิงเป็นอาชีพจึงมีการเปลี่ยนแปลงตามความนิยมของสังคมหรือผู้ฟังและเพื่อความอยู่รอดของตนเอง แต่เครื่องมือที่สำคัญที่จะอนุรักษ์ศิลปินซึ่งเป็นภูมิปัญญาแขนงนี้ ให้มีความมั่นคงไม่สูญหายก็คือ กระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ ควบคู่กับวิทยาการสมัยใหม่ การประยุกต์เครื่องมือและวิธีการนำเสนอบางอย่างให้มีความทันสมัยเป็นที่นิยมเพิ่มมากขึ้น และการถ่ายทอดความรู้ของศิลปินแต่ละคนก็จะมีเทคนิควิธีที่แตกต่างกันออกไป และมีความหลากหลายมีการถอดองค์ความรู้ของศิลปินผู้ผลิตศิลปิน ทั้งในส่วนศิลปินมืออาชีพและศิลปินลูกศิษย์รุ่นใหม่เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตัวนักแสดงต่างๆ และชาวบ้านผู้บริโภคความบันเทิง ตลอดจนเป็นสื่อข้อมูลข่าวสารสำหรับหน่วยงานราชการ ในการวางแผนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าประเภทนี้ให้คงอยู่สืบต่อไป (นันทรี ขันผาง, 2537) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องศิลปิน : การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดแนวทางการผลิต อีกทั้งเป็นการสร้างคนสร้างงาน และสร้างอาชีพ อีกช่องทางหนึ่งให้แก่ช่างฝีมือ และผู้ที่สนใจในอาชีพคนทำศิลปิน ในสังคมตลอดจนเยาวชนที่มีความสนใจในงานศิลปะการแสดงศิลปินในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของศิลปิน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบการผลิตศิลปิน
3. เพื่อศึกษาการสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยเรื่องศิลปิน : การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้กำหนดวิธีวิจัยไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 76 คน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) จำนวน 8 คน 2) ผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) จำนวน 8 คน 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) จำนวน 60 คน

เครื่องมือการวิจัยแบบการสำรวจ แบบการสังเกต แบบสัมภาษณ์และแนวทางการสนทนา

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย งานวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากเอกสารและภาคสนามในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดร้อยเอ็ด ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ระยะกรกฎาคม 2562 - ธันวาคม 2563

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การจัดกระทำ

ข้อมูลและวิเคราะห์นำข้อมูลที่ได้อธิบายวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาตามกระบวนการผลปรากฏดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของพิณอีสานมีประวัติความเป็นมาไม่ชัดเจนเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายมีในหลายประเทศ คำว่าพิณปรากฏวรรณกรรมอีสานหลายเรื่องได้แก่ ขุนนางอ้าว ท้าวกำกาดำ นกจอกน้อย ผาแดงนางไอ่ สังข์ศิลป์ชัยกาฬเกษ จำปาสีตัน และพญาคันคาก พิณอีสานคงมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเครื่องสายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใกล้เคียงกัน 1) ความสัมพันธ์ระหว่างล้านนาและล้านช้างในช่วงขยายดินวัฒนธรรมเข้าสู่ดินแดนอีสานราวพุทธศตวรรษที่ 21-22 และความสัมพันธ์กับเขมรที่ยาวนานเรียกเครื่องดนตรีที่คล้ายพิณว่า จาเปย หรือกระจับปี ชาวอีสานบางแห่งเรียกพิณว่า หมากกะจับปี บางแห่งเรียกว่า ซุง ซึ่งใกล้เคียงกับคำว่า ซึง แต่เครื่องสายทั้งสองมีระบบเสียงที่ต่ำกว่าระบบเสียงสากลซึ่งตรงกับระบบเสียงแคนในอีสาน ส่วนคำว่าพิณที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคงเป็นคำยืมมาจากภาษาบาลีคือ วิณนา หากเป็นภาษาสันสกฤตออกเขียนเป็น พิณนา ซึ่งหมายถึง พิณ บางท้องถิ่นเรียกเสียงที่ได้ยิน เช่น "เต่ง" หรือ "อืเต่ง" ชาวอีสานนำเครื่องดนตรีชนิดนี้มาพัฒนาใช้ในวิถีชีวิตสมัยแรกโดยนำวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ไม้ขนุนมาประดิษฐ์อย่างเรียบง่ายโดยมีการเทียบขึ้นเสียงกับแคนซึ่งเป็นระบบเสียงแม่บท

บทบาทของพิณในยุคแรกเริ่ม คงใช้บรรเลงเดี่ยวโดยอาศัยอาศัยทำนองแคนเป็นหลัก ยุคที่สองช่วงที่ พ.ศ.2500 การแสดงหมอลำที่ได้รับอิทธิพลของลิเกและเพลงทุ่งภาคกลาง หมอลำได้ปรับปรุงวิธีการแสดงเป็นแบบละครเวทีเรียกว่าหมอลำหมู่ซึ่งแต่ละท้องถิ่นได้พัฒนาตามสำเนียงภาษาและรสนิยมของผู้คนหนึ่งในจำนวนนั้นคือลำเพลิน คณะลำเพลินที่มีชื่อเสียงสมัยแรกเริ่มคือคณะ ผ. รุ่งศิลป์ บ้านแคน ตำบลดงแคนใหญ่ อำเภอคำชะโนด จังหวัดอุดรธานี มีนายผั่น ศิลารักษ์เป็นหัวหน้าคณะ พิณได้พัฒนาระบบเสียงจับครบเจ็ดเสียงตามแคนและขึ้นเสียงเต็มตามก็ดาร์จึงเข้าไปมีบทบาทอย่างมากในการแสดงของหมอลำเพลินที่มีจังหวะทำนองที่เร้าใจ ลำเพลินระยะรุ่งเรืองได้แพร่กระจายทั่วภาคอีสานทำนองพิณลำเพลิน มีทำนองช้าหรือทำนองเกริ่น และทำนองเร็ว ลายลำเพลินจึงเป็นทำนองหลักให้กับหลายทำนองที่ใช้ประกอบการชุดการแสดงที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นระยะเวลาใกล้เคียงกันมีการก่อตั้งวงดนตรีอีสานของนายณรงค์ พงษ์ภาพ หรือ ครุฑพดล ดวงพร ในปี พ.ศ.2513 โดยมีนายทองใส ทับถนุน เป็นผู้สร้างชื่อให้กับวงเพชรพิณทอง ทำนองการติดพิณของนายทองใส ทับถนุน ได้เป็นทำนองต้นแบบให้กับนักติดพิณในสมัยต่อมา ช่วงระยะแถบจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีผู้คนคิดปรับปรุงระนาดพื้นบ้านหรือเรียกว่าโปงลางนำมาผสมวงกับเครื่องดนตรีพิณ แคน การเกิดวงดนตรีชนิดนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งในการจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ขึ้น

ยุครุ่งเรืองมีการจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด พ.ศ. 2522 และวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ พ.ศ.2524 เป็นสถาบันที่จัดการเรียนการสอนดนตรีและการแสดงพื้นบ้านอีสานควบคู่กับ

การเรียนแขนงดนตรีการแสดงของไทยและแผนกวิชาสามัญ วงโปงลางเป็นที่นิยมอย่างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับการเล่นอีสานประเภทอื่น เครื่องดนตรีหลักประกอบ โปงลาง พิณ แคน โหวด ซอ กลอง ฉิ่งฉาบ และหมากกับแก้ว พิณในยุคนี้มีการพัฒนาให้พิณไฟฟ้า ช่วงเวลาใกล้เคียงกันมีการก่อตั้งวงดนตรีพื้นบ้านในสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ประถม มัธยม และอุดมศึกษา วิทยาลัยดุริยางค์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้เปิดทำการเรียนการสอนวิชาเอกดนตรีพื้นบ้านต่อมาหลายสถาบันการศึกษาจึงเปิดตามลำดับทำให้พิณเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางพิณอีสานถูกสร้างสรรค์ขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งวัสดุ วัสดุเสียง รูปทรง ลวดลาย มีการพัฒนาจากช่างพิณหลายคนจากเลือกช่างทำพิณนำความมั่งคั่งมาสร้างสรรค์ต่อเนื่องมา

ในพื้นที่วิจัยพบว่า ช่างที่มีความรู้ความสามารถเลือกมาจำนวน 3 คน ได้แก่ 1) นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดร้อยเอ็ด นายทรงศักดิ์ ฝึกเล่นโปงลาง แคนเมื่ออายุ 8 - 14 ปี แต่มาหัดเอาจริงจังก็เมื่อ อายุได้ 15 ปี โดยเริ่มฝึกเครื่องดนตรีพื้นบ้านทุกชนิดกับบิดาและไปฝึกต่อกับครูแสน จนสามารถ ออกเดินสายเล่นดนตรีกับวงหมอลำเพลิน ลงก่อนจะสิ้นครูแสนได้ มอบ พิณ และกีตาร์ให้โดยสั่งไว้ว่าให้พยายามเล่นให้ดีที่สุด ชีวิตในวัยหนุ่มได้เดินทางไปทำงานที่ภาคกลางและภาคตะวันออกแต่การใช้ชีวิตยังคงคลุกคลีกับการเล่นดนตรีมาตลอด นายทรงศักดิ์ เห็นว่าการใช้ชีวิตที่ต่างแดนมีความลำบากจึงเดินทางกลับมาใช้ชีวิตที่ภูมิลำเนาและเริ่มเข้าสู่วงการดนตรีเช่นเดิม ปี พ.ศ. 2511 ได้ตั้งวงดนตรีขึ้นต่อมาเป็นที่รู้จักในนามวงโหวดเสียงทอง เมื่อมีชื่อเสียงถูกเชิญไปเป็นวิทยากรพิเศษหลายสถาบัน นอกจากยังเป็นผู้มีผลงานด้านการเรียงเรียงเสียงประสานทำนองเพลงพื้นบ้านอีสานจำนวนมากด้านการทำเครื่องดนตรีหลังจากวงดนตรีพื้นบ้านอีสานเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ได้ทำเครื่องดนตรีให้ดับผู้ที่สนใจ เช่น กลอง โปงลาง โหวด โดยเฉพาะถือได้ว่าเป็นผู้พัฒนาคนแรกจนสามารถนำมาผสมวงกับเครื่องดนตรีชนิดอื่นได้ ส่วนการทำพิณ ถือว่าเป็นช่างที่บุกเบิกทั้งพิณโปร่งและพิณไฟฟ้ามีเสริมใส่หัวนาค ติดคอนแทกขยายเสียง ทำพิณเบสไฟฟ้าเพื่อให้ดูกลมกลืนในวง จากผลงานอันเป็นที่ประจักษ์จึงถูกเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้านอีสาน) 1) นายวีระศักดิ์ โพธิ์สิงห์ ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดหนองบัวลำภูมีความสนใจด้านดนตรี หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากความสนใจในการเล่นพิณและการทำพิณพัฒนาต่อเนื่องมาตลอด 3) ว่าที่ร้อยตรีวิจิตร บุญมี ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดขอนแก่น สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สาขาดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน มีความสามารถในการทำแคน โหวด โปงลาง กลองหาง กลองตุ้ม และพิณ โดยเฉพาะพิณมีการประดิษฐ์และสร้างสรรค์มาตลอด

2. สภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบการผลิตพิณอีสานจากการศึกษาพื้นที่ศึกษาจังหวัดทั้ง 3 พบว่า

ด้านวัตถุดิบและอุปกรณ์ในการผลิตพิณอีสาน วัตถุดิบคือไม้เป็นหลักในยุคเริ่มแรกการทำพิณนิยมใช้ ไม้ขนุนเป็นหลักเพราะแข็งปานกลางเนื้อละเอียดทำงานง่ายเสียงนุ่มนวลกังวาน การทำจะใช้ไม้ทั้งแผ่นถ้าให้เป็นรูปทรงตามต้องการเล่นผสมวงกับแคนและเครื่องดนตรีชนิดอื่นใช้ประกอบ

ร้องลำ ยุครุ่งเรืองเริ่มมีหน่วยงานการศึกษาให้ความสนใจมากขึ้นมีการส่งทำเครื่องดนตรีทั้งวงและส่วนหนึ่งนักคิดพัฒนาจะซื้อเป็นของตัวเอง ช่างทำเครื่องดนตรีที่มีฝีมือจะเป็นอาชีพที่สร้างรายได้เสริมได้ดี ทำให้เกิดช่างรุ่นหันมาฝึกทำพัฒนาขึ้นตามลำดับเนื่องจากความต้องการของผู้ซื้อ การใช้วัตถุดิบมีมากขึ้นจึงเริ่มลดลงตามลำดับ ปัญหาไม้ที่ใช้ทำพัฒนามีสองประการ ประการแรกไม้ขนุนที่นิยมนำมาตั้งแต่โบราณเป็นยืนต้นขนาดปานกลางที่ให้ผลเป็นอาหารทั้งผลดิบและสุกหมุนเวียนในด้านอาหารกับพืชชนิดอื่นนอกจากนี้ยังถือเป็นไม้มงคล เมื่อไม้แก่ตัวจะนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เนื้อไม้สีเหลืองโดยเฉพาะนำมาทำกล่องและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ทำให้ลดลงในลักษณะที่ไม่ปลูกขึ้นมาทดแทนสาเหตุเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบริเวณลานบ้านซึ่งได้อิทธิพลจากบ้านจัดสรรของสังคมเมือง รอบบ้านมีไม้ประดับเป็นหลักบางส่วนถึงแม้มีการปลูกขนุนก็เป็นเพียงพันธุ์ที่มีการต่ออดทนกิ่งติดลูกเร็วแต่ไม่ให้ผลผลิตทางด้านเนื้อไม้เลย ประการที่สอง เมื่อมีความต้องการวงดนตรีจำนวนมากประกอบมีการพัฒนาพัฒนาแบบใหม่ที่ติดเครื่องรับเสียง (คอนแทรค) หรือที่เรียกว่าพิณไฟฟ้า จึงเริ่มนิยมนำไม้เนื้อแข็งได้แก่ ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน และไม้พยุง มาทำเพราะมีความคงทนและความสวยงามมากกว่า ระยะเริ่มต้นพัฒนาหนึ่งตัวยังใช้ไม้เป็นแผ่นเนื่องจากไม้ยังพอหาได้บ้าง ปัญหาคือไม้ดังกล่าวเป็นต้นไม้วงห้ามและมีราคาสูงมาก

ภาพประกอบ คอพัฒนาแบบประกอบ

ปัจจุบันอุปกรณ์เครื่องใช้ในงานช่างไม่มีความหลากหลายราคาถูกที่นำมาใช้การทำพัฒนาส่วนใหญ่ได้แก่ เลื่อยไฟฟ้า กบไฟฟ้า เครื่องชุดเจาะ เครื่องพ่นสี ทำให้ผลิตพัฒนาได้รวดเร็วทำได้ง่ายและลดระยะเวลาในการทำงาน ส่วนเครื่องรับเสียง (คอนแทรค) สาย ลูกบิด มีหลายรูปแบบหลายราคาตามคุณภาพ สิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการเทียบเสียงคือการใช้จูนเนอร์จับปรับเสียงให้มีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

การผลิตเหตุให้ปัจจุบันทำเป็นขึ้นแล้วนำมาประกอบส่วน ด้านรูปแบบของพินีสานในพื้นที่ที่ศึกษาโครงสร้างของพินีสานนั้นมีลักษณะทั้ง 3 ข้างมีองค์ประกอบใกล้เคียงกัน คือส่วนตัวพินีสานมีลักษณะเป็นรูปทรงหยดน้ำ ทรงหยดน้ำก้นแหลม ทรงหยดน้ำใบโพธิ์ ตัวพินีสานมีการสลัก ฉลุ ลวดลายตลอดพื้นสีให้ดูสวยงามแปลกตา ซึ่งมีลักษณะที่พัฒนาดัดแปลงมาเพียงเล็กน้อยพอเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่วนสีสนลวดลายส่วนคอพินเป็นส่วนตรงต่อจากตัวพินที่ใช้ไม้เนื้อแข็งและบางครั้งจะเจาะร่องสอดโลหะเหล็กจะช่วยให้อพินแข็งแรง ไม่หักง่าย ไม่โก่งงอหรือบิดเบี้ยว ส่วนที่ต่อหัวพินยังคงเป็นที่นิยมจากผู้ซื้อ องค์ประกอบเชิงพาณิชย์ปัจจุบันพบว่า ขาดบรรจุภัณฑ์ใช้เพียงพลาสติกหุ้มห่อขณะส่งต่อถึงมือสินค้าจึงขาดความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อสร้างมูลค่าให้กับสินค้า ส่วนราคาพินที่มีคุณภาพดีมีมาตรฐานเหมาะสมกับต้นทุนและกำไรราคากลางควรอยู่ระหว่าง 5,000 – 8,000 บาท ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลซื้อขายอีกประการหนึ่งคือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ยังเข้าถึงลูกค้าได้น้อยเป็นบอกต่อวงการเท่านั้น

3.การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์

อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้นั้นต้องเป็นเครื่องมือที่ตอบสนองต่อการทำงานได้อย่างรวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงานใช้งานได้สะดวก แต่เครื่องมือบางชนิดที่หาซื้อตลาดท้องตลาดไม่ได้หรือมีราคาสูงเกินไป ข้างผู้ผลิตก็จะประดิษฐ์คิดค้นหรือดัดแปลงขึ้นมาเพื่อใช้งานได้เช่นอุปกรณ์ชนิดเดียวกันที่มีจำหน่ายตามท้องตลาด การใช้เครื่องมือที่ทันสมัยยังช่วยลดต้นทุนและประหยัดเวลา การใช้เครื่องทุ่นแรงไฟฟ้า กบไฟฟ้า เครื่องชุดเจาะ และเครื่องพ่นสี ใบครึ่งอาจเกิดอันตรายต่อร่างกายและเกิดความเสียหายต่อชิ้นงาน ดังนั้นจึงออกแบบอุปกรณ์เสริม ที่เป็นระบบและมีบล็อกแบบงานไว้งานและระบบป้องกันขณะการทำงาน

วัตถุดิบการสร้างนวัตกรรมใหม่ เนื่องจากไม้ที่ใช้ทำพินหายากตามลำดับจึงจำเป็นต้องออกแบบชิ้นงานที่นำมาประกอบกันได้ การพัฒนาการทำพินเป็นการปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้โดยการคิดค้นการคิดค้นสิ่งใหม่จากจากจุดเด่นของพินทั้ง 3 พื้นที่วิจัยโดยวิเคราะห์องค์ประกอบคือ 1) หน้าที่ใช้สอย 2) ความสวยงามน่าใช้ 3) ความสะดวกสบายในการใช้ 4) ความแข็งแรง 5) ราคาที่เหมาะสม 6) วัสดุที่นำมาประยุกต์ที่หลากหลาย สำหรับภาพรวมของการออกแบบพินพิจารณาที่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก สี และพื้นผิว การออกแบบนวัตกรรมใหม่จึงเลือกวัสดุที่มีคุณสมบัติทนสวยงามน่าใช้

ขั้นตอนในการทำลวดลายและสีสนของพินีสานยังคงเอกลักษณ์ลายและสลักหัวนาคลายฉลุ ลายสลักบางส่วนในตัวพิน สีสนลูกค้าบางคนนิยมมีลวดลายในเนื้อไม้เพียงย้อมหรือเคลือบแล็คเกอร์ก็เกิดสีสนสวยงามตามธรรมชาติ นวัตกรรมใหม่ที่พบคือการสกรีนสีลายไม้ที่มีความใส ผิวมันวาว ทนความร้อนและกันความชื้นได้ดี การย้อมสีและเคลือบผิวดูเหมือนกันกับงานไม้ทั่วไปคือ

- 1) การเตรียมพื้นผิวการก่อนนำมาย้อมว่าต้องมีการเก็บงานรอย การขัดกระดาษทรายด้วยเครื่องขัด
- 2) การลงดินสอพองเพื่อให้ผิวหน้าไม้เรียบเนียนโดยขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 จนผิวหน้าเรียบเนียนสวยงาม
- 3) การย้อมสีที่ต้องการหรือสีธรรมชาติและดั้งเดิมของเนื้อไม้ นอกจากย้อมด้วยสี

ย้อมสำเร็จแล้ว 4) การพ่นทับหน้าด้วยแล็คเกอร์เพิ่มความเงางามและความแข็งแรงให้กับผิวหน้า
 พินโปร่งไม่ควรทำในขั้นตอนนี้เนื่องจากจะทำให้เสียงทึบ

ภาพประกอบ เค้าที่ทำการออกแบบ

คุณภาพน้ำเสียงระบบเสียงถือว่าเป็นอีกประสบการณ์หนึ่งที่ช่างได้เรียนรู้ ดัดแปลงมาจากประสบการณ์ ศึกษาตามประสบการณ์ประกอบการศึกษาตามระบบเสียงของกีตาร์ที่สามารถนำไปเล่นกับเครื่องดนตรีสากลได้ ช่างจะในพื้นที่วิจัยจะทำต้นแบบคอปิณและชั้นเสียง(เฟรต)ไว้ซึ่งแม่นยำตรงกับระบบสากล เครื่องรับเสียง (คอนแทรค)ในปัจจุบันมีคุณภาพมากคุณลักษณะของเสียงคือ 1) ความดังความรู้สึกได้ยินระดับความเข้มเสียง ความถี่มากมีระดับเสียงสูง(เสียงแหลม) และความถี่น้อยมีระดับเสียงต่ำ (เสียงทุ้ม) 2) คุณภาพของเสียงคุณลักษณะของเสียงที่ไพเราะชัดเจน 3) ระดับเสียงที่มีความยาวคลื่นและความถี่ต่างกัน

ภาพประกอบ ที่ออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

บรรจุภัณฑ์ของพินเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสร้างมูลค่าและป้องกันความเสียหายขณะเคลื่อนย้าย บรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบสร้างสรรค์ขึ้น พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้ 1) วัสดุมีความเหมาะสมป้องกันสินค้าได้ 2) รูปแบบกลมกลืนสอดคล้องตัวพิน 3) ขนาดพอดีและสามารถรับน้ำหนักได้ 4) เก็บรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 5) ความสะดวกในการใช้งาน ด้านนอกระบุข้อมูลแหล่งสินค้าเพื่อให้สามารถสั่งซื้อได้สะดวก นอกจากนี้การสื่อสารประชาสัมพันธ์มีความจำเป็นเพราะสังคมปัจจุบันสามารถต่อสื่อสารและขนส่งได้อย่างรวดเร็วสิ่งที่ยากต่อการเผยแพร่และจำหน่ายสินค้าคือการทาง เฟสบุ๊ค(Facebook) เล่นเฟสบุ๊คเป็นการโฆษณาได้เป็นอย่างดีจึงจำเป็นที่ช่างทำพินจะต้องขายสินค้าผ่านช่องทางนี้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยในลักษณะเนื้อหาที่พบในความสอดคล้องและความแตกต่างสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของพินอีสาน พินอีสานเป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่คงได้รับอิทธิจากวัฒนธรรมที่ใกล้เคียง ซึ่ง จากล้านนา จเปย จากเขมร และกระจับปีจากภาคกลางของไทย พินมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น ชุง หมากกระจับปี อีเต่ง หมากเตีตเต่ง ทำนองพินในยุคแรกเลียนแบบทำนองแคน เช่น ลายใหญ่ ลายสุดสะแนน ทำนองเพลงจากภายนอก รวมทั้งทำนองลำ ดนตรีและการแสดงที่ชาวไทยลาวในอีสานนิยมสูงสุดคือหมอลำและหมอแคนแต่ก็ยอมรับค่านิยมทางศิลปะการแสดงที่เข้ามาใหม่ดังเช่นลิเกที่แพร่กระจายเข้าสู่ภาคอีสาน ศิลปินอีสานได้นำมาปรับปรุงผสมกลมกลืนกับลำพื้นที่เป็นลักษณะลำเล่าเรื่องมีการเลียนแบบ การแต่งกาย ฉาก เวที ขนบการแสดง เพิ่มตัวละครจึงเรียกว่าหมอลำหมู่หมายถึงหมู่คณะเริ่มต้นแถบจังหวัดขอนแก่นต่อมามีผู้คน

สนใจจำนวนมาก ศิลปินหมอลำท้องถิ่นเห็นว่าเป็นการสร้างรายได้จึงตั้งคณะหมอลำโดยใช้ทำนองตามสำเนียงท้องถิ่นหรือเรียกว่าว่าดลำ เช่น ว่าดกาฬสินธุ์ ว่าดสาคาม และว่าดอุบล ช่วงเวลาใกล้เคียงกันเกิดลำอีกทำนองหนึ่งในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ และอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เรียกว่าลำเพลิน มีจังหวัดทำนองที่กระชับ ไพเราะเร้าใจ ดนตรีประกอบการแสดงได้น่ากลอง กลองชุด ฉิ่ง ฉาบ กรับ แคน พิณ ซึ่งในตอนนี้พิณมีทำนองที่โดดเด่นคือ ลายลำเพลิน ต่อมามีการนำขออีสานและแซกโซโฟนแต่ยังคงเลียนแบบทำนองพิณแต่รสชาติสีสนมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป

ภายหลังจึงมีนักดนตรีได้พัฒนาทักษะและสร้างสรรค์ทำนองพิณที่เป็นเอกลักษณ์และมีความประณีตยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ หิรัญ จักรเสน (2560) ผลการวิจัยพบว่า ครูบุญมา เขาวง พัฒนาทักษะการตีพิณจากการสังเกต จดจำ จากการฟังลายเพลงพื้นเมืองต่างๆ และฝึกฝนจนชำนาญและสร้างสรรค์ลายพิณที่เป็นเอกลักษณ์ 2 ลาย คือ ลายสุดแสนและลายลำเพลินโบราณ ซึ่งใช้ประกอบลำเพลินหรือบรรเลงเดี่ยวซึ่งทำนองนำมาจากทำนองลำเพลินแล้วนำมาสร้างสรรค์เป็นเอกลักษณ์ของศิลปิน มีเทคนิคการตีสายแบบเน้นเสียงหนักเบา การตีแบบกดสายเปลี่ยนเสียงแซกโซโฟน การตีแบบพรมนิ้วและการตีแบบควบสาย จากการฝึกฝนฟังลายเพลงพื้นเมือง สังเกต จำ โดยสร้างสรรค์เพื่อให้ทันกับสมัยนิยมนำมาร้อยเรียงทำนองลายพิณที่เป็นเอกลักษณ์

พิณไม่ได้มีบทบาทเฉพาะการบรรเลงประกอบการแสดงหมอลำหรือเป็นเครื่องดนตรีหลักของวงดนตรีอีสานเท่านั้นแต่ศิลปินยังนำมาบรรเลงสอดแทรกในการเรียบเรียงเสียงประสานเพลงลูกและลูกทุ่งสมัยนิยม นายเรวัฒน์ สายันเกษะ (หนูม ภูไท) ได้นำพิณมาประกอบการเรียบเรียงเสียงประสานทำนองให้กับนักร้องหลายคน เช่น หยาด นภาลัย ลัดดาวัลย์ ประวิติวงศ์ จนกลายเป็นเพลงอมตะที่ผู้คนร่วมสมัยจดจำและซาบซึ้ง หากเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคอีสานก็จะตีเป็นสำเนียงพิณหรือหากเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคเหนือก็จะตีเป็นสำเนียงซิ่ง ต่อมาได้บรรเลงประกอบเพลงให้กับศิลปินนักร้องลูกทุ่งสมัยหลังอีกหลายคน แต่ทักษะการตีพิณของ หนูม ภูไท ได้มาจากทำนองพื้นบ้านอีสาน สอดคล้องกับ ณัฏพล ยะปะตังและ สุรพล เนสุสินธุ์ (2562) จากผลการวิจัยพบว่า นายเรวัฒน์ สายันเกษะ (หนูม ภูไท) สร้างสรรค์ลายพิณในเพลงลูกทุ่งอีสาน จากทำนองทำนองลายทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ 1) ลายพื้นบ้านอีสาน 2) ทำนองลายด้น (Improvised) 3) ทำนองลายจังหวะ หรือ ลาย Rhythm และ 4) ลายสร้อย (Counterpoint)

2. สภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบการผลิตพิณอีสาน ไม่ที่ใช้ทำพิณลดลงจึงเริ่มนิยมนำไม้เนื้อแข็งได้แก่ ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน และไม้พยุง เป็นต้นไม้หวงห้ามและมีราคาสูงมากจึงเป็นที่ต้องหาแนวทางการพัฒนาใช้ไม้อย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับ กัลยาณี สายสุข. (2564 : 30) ปัญหาการใช้ทรัพยากรไม้และภูมิปัญญาของช่างทำเครื่องดนตรีพื้นเมือง จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การสร้างชิงจากไม้เก่าสู่การพัฒนาคุณภาพเครื่องดนตรีล้านนา โดยศึกษาวิธีการสร้างชิงและคุณลักษณะของชิงที่ท จากไม้เก่า เพื่อเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ภูมิปัญญางานช่างของจังหวัดเชียงราย ตลอดจนเกิดเป็นแบบอย่างของการสร้างเครื่องดนตรีล้านนาที่ลดการใช้ทรัพยากรไม้

3. การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการนำเครื่องมือมาประยุกต์ใช้กับงานไม้ซึ่งอาศัย

เทคนิควิธีการเกิดจากประสบการณ์ ที่สำคัญ การผลิตเพื่อให้มีคุณภาพโดยพัฒนารูปแบบเทคนิคของการทำพิน การประยุกต์เครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต ตลอดจนวิธีการให้มีความเหมาะสมแก่การใช้เครื่องมือที่สามารถช่วยให้ชิ้นงานนั้นพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของผู้ใช้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ผลิตพินนั้นมีรายได้จากการจำหน่ายพิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภราดร ทรงวิชา และคณะ (2563) การบรรเลงพินถูกนำไปใช้บรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีสากลอย่างแพร่หลาย ทำให้ปัจจุบันมีผู้พัฒนาพินอีสานเป็นจำนวนมาก ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ นายประกาศิต แสนปากดี ช่างผลิตและพัฒนาพิน ซึ่งพัฒนาพินอีสานให้มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น โดยมีวิธีการผลิตเหมือนการผลิตกีตาร์โปร่ง ซึ่งแตกต่างจากพินอีสานแบบดั้งเดิม คือการสร้างตัวพินจะเป็นการประกอบไม้เป็นลักษณะเหมือนกล่องทำให้พินมีความกังวานยิ่งขึ้น

ช่างทำพินในพื้นที่วิจัยได้พัฒนาการออกแบบเชิงสร้างสรรค์เนื่องลูกค้าบางส่วนนำไปเล่นผสมวงกับวงดนตรีประยุกต์จึงจำเป็นต้องพัฒนารูปลักษณ์ให้กลมกลืนกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ที่สำคัญจะต้องพัฒนาคุณภาพเสียงให้ได้มาตรฐานที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในสถานณ์ได้จริง อตินันท์ แก้วนิล (2561) จากผลการวิจัยพบว่าการนำกระบวนการและเทคนิคต่างๆที่ใช้สร้างกีตาร์นำมาใช้สร้างพินอีสานเพื่อให้ได้คุณภาพสูงนั้นต้องคำนึงถึงเรื่องคุณภาพของวัสดุที่นำมาสร้าง เช่น ชนิดของเนื้อไม้ขนาดของเฟรต เป็นต้น และนอกจากนี้ในการสร้างพินอีสานต้องมีความรู้เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการต่อวงจรตัวรับเสียงเพื่อให้ได้คุณภาพเสียงที่ดีที่สุด

เอกสารอ้างอิง (Reference)

- เจริญชัย ขนไฟโรจน์. (2526). *การวิจัยเรื่องทำเนียบนามศิลปินพื้นบ้านอีสานสาขาการดนตรีและการมหรสพในเขตจังหวัดขอนแก่น*. มหาสารคาม: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- ธนิธ อัญโพธิ์. (2523). *เครื่องดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2521). *ประวัติการดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทวี ชันผง. (2537). *ลำซิ่ง: ลำกลอนแนวใหม่ของอีสาน*. ปริญญาโท (ศศ.ม. ไทยคดีศึกษา เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- ธงชัย ยืนยงศิริมาศ. (2557). *คู่มือการบูรณาการพันธกิจ*. เชียงใหม่: วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฏพล ยะปะตังและ สุรพล เนสุสินธุ. (2562). *รูปแบบการสร้างสร้อยพินในเพลงลูกทุ่งอีสานของเรวัฒน์ สายันเกษะ (หนุ่ม ภูไท)*. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 1(11), 54.
- อตินันท์ แก้วนิล. (2561). *การสร้างพินอีสานโดยใช้กระบวนการและเทคนิคการสร้างกีตาร์*. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 8(2), 79.

ภราดร ทรงวิชา พงษ์ศักดิ์ ฐานสินพล และ ยงยศ วงศ์แพงสอน. (2563). การผลิตและพัฒนาพิน
อีสานของนายประภาสิต แสนปากดี ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. *วารสาร
บัณฑิตศึกษา*. 17(76), 83.

